

AGFACOLOR

Fundacja
Archeologia
Fotografii

Sprawozdanie merytoryczne Fundacji Archeologia Fotografii za rok 2015

- 1. Fundacja Archeologia Fotografii**
- 2. Zarejestrowana: ul. Filtrowa 77/82 Warszawa 02-032**
- 3. Siedziba: ul. Andersa 13, klatka VII, domofon 112, OO-159**
- 4. Nr KRS: 0000309776,**
- 5. REGON: 141511240**
- 6. Zarząd: Karolina Puchała-Rojek – prezeska,
Marta Szymańska - wiceprezeska**

I. Szczegółowy opis realizacji celów statutowych:

I. Działalność wystawiennicza:

I.a. wystawy w siedzibie Fundacji ul. Andersa 13, klatka VII, Warszawa

a) Alboom.pl
8 stycznia-6 lutego 2015
Kurator: Grzegorz Dąbrowski

Ponad 50 archiwalnych fotografii prezentowanych na wystawie, zostało zebranych podczas objazdu siedmiu miejscowości: Kleszczel i Gródka w Polsce oraz Sopoćkin, Łunny, Woły, Wołkowyska i Kamieńca Litewskiego na Białorusi. Wzięli w nim udział fotografowie i historycy z obydwu krajów. W trakcie wypraw na pogranicze zdigitalizowanych zostało blisko 2000 archiwalnych zdjęć z 70 prywatnych kolekcji, z czego ponad 800 znalazło się na stronie: www.albom.pl. Wizytom w domach towarzyszyły również rozmowy, oglądanie rodzinnych fotografii. Udało się też przywrócić do pamięci kilku miejscowych fotografów. Największym odkryciem są negatywy Jerzego

Kostko, odkopane na strychu jego domu w Kleszczelach. Fotografował swoje miasteczko przez pół wieku. Przez jego atelier przewinęli się wszyscy mieszkańcy miasteczka z tego okresu. Ich portrety prezentowane są na wystawie. Podsumowaniem projektu jest książka fotograficzna „albom.pl”, którą można było obejrzeć w fundacji. Wystawę przygotowało Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej WIDOK. Objazd zrealizowany był w ramach projektu „Fotograficzna wyprawa archeologiczna na polsko- białoruskie pogranicze” i finansowany przez MSZ.

b) Niewidzia(l)ne.

Fotografie aktów z archiwów FAF
12 lutego 2015 - 6 marca 2015

Akt w fotografii to nie tylko obraz ciała i historii obyczajowości w kulturze, ale też historia fotografii i jej przemian artystycznych w ogóle. Naga postać pozostaje w centrum zainteresowania wielu artystów, a fotografia anektując ten temat pozwala zaobserwować zmiany widzenia fotograficznego w stopniu o wiele bardziej wyraźnym niż w innych tematach.

Na wystawie Niewidzia(l)ne zostało zaprezentowanych kilkadziesiąt aktów

z archiwów: Zofii Chomętowskiej, Zbigniewa Dłubaka, Tadeusza Sumińskiego i Wojciecha Zamecznika. Można było zobaczyć fotografie artystyczne, studyjne i dokumentalne, pokazujące różne podejście do tematu każdego z autorów. Część z nich fotografowała w pracowni, spędzając czas z modelką, inni w domu - dokumentując intymność bliskich, są też zdjęcia z plaży - zrobione ukradkiem.

c) 1958. Ludomir Franczak
12 marca – 9 kwietnia 2015

„1958” Ludomira Franczaka to wystawa, której punktem wyjścia jest zbiór fotografii z lat 50. XX w., znaleziony w duńskim sklepie ze starociami. Archiwum zaciera granice rzeczywistości. Ujęcia pejzaży, wycieczek i wydarzeń towarzyskich, zatrzymują pewien moment w historii jednej rodziny, bez jednoznacznego wskazania miejsca, w którym powstały. Franczak, odnosząc się do znalezionych fotografii i konkretnego miejsca - wyspy na Morzu Bałtyckim, z jednej strony opowiada o niepokoju i poczuciu zamknięcia, jaki wywołuje mieszkanie na skrawku lądu otoczonym

przez wodę, z drugiej zaś prowadzi przewrotną grę z widzem i jego emocjami – poprzez zatarcie granic między światem fikcyjnym i rzeczywistym. Artysta przetwarza obraz fotograficzny, ingeruje w prezentowane fragmenty, posługując się jednocześnie grafiką i tekstem literackim, które budują wielowymiarową narrację projektu. Całość dopełnia dźwięk Marcina Dymitera (www.emiter.org). Projekt „1958” zrealizowano w ramach stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

**d) Krzysztof Pijarski, Negatyw rzeźby
/ rzeźba negatywu (2014/15)
16 kwietnia - 15 maja 2015**

W projekcie Negatyw rzeźby / rzeźba negatywu autor podjął się (re)konstrukcji ruin dwojakiego rodzaju — destrukcji rzeźb z kolekcji rodziny von Rose z Döhlau (dzisiejszego Dylewa) nieopodal Osterode (Ostródy) w Prusach Wschodnich oraz zdjęć Zofii Chomętowskiej przedstawiających Polesie, przedwojenne życie warszawskiej Królikarni, i ruiny Warszawy. Choć szczątki dylewskich rzeźb nie sposób nazwać rzeźbą — ani sztuką (a jednak znajdują się w kolekcji muzealnej!) — autor sfotografował je jako rzeźbę: każdy obiekt odrywał od podłoża, stawiając go na drewnianym klocku niczym na cokole, który lokuje obiekt między „czystą” materialnością ruiny a znakiem, nośni-

kiem sensów. Chodzi nie tyle o estetyzację tych obiektów, ile o ich uzmysłowienie, uczynienie ich (na powrót) wymownymi. Cokół sygnalizuje też powrót do przed modernistycznej „logiki monumentu”, a więc pierwotnego związania rzeźby z konkretnym miejscem (od którego ją oddziela, jako znak). Obiekty te stają się negatywami rzeźby właśnie na skutek gestu ponownej inwersji ich statusu — z przedmiotu przynależącego już do historii naturalnej, do przedmiotu opowiadającego historię podwójnej rujnacji: gwałtownego zniszczenia struktur feudalnych oraz wymazywania pamięci o historii zamieszkiwania tak zwanych „ziem odzyskanych”.

e) EMULSJA:

**Dorota Buczkowska / Nicolas
GrosPierre / Robert Kuśmirowski**

29 maja – 17 lipca 2015

kuratorka: Marta Przybyło-Ibadullajev

Refleksja odnosząca się do analogowych źródeł fotografii jest niezwykle istotna w kontekście współczesnej praktyki fotograficznej. Wystawa „Emulsja” wychodzi z potrzeby powrotu do zagadnień skupionych wokół materialności fotografii i związanych z tym poszukiwań formalnych. Do projektu zostało zaproszonych trzech uznanych artystów posługujących się w swojej pracy fotografią, ale sięgających także po inne media: Dorota Buczkowska, Nicolas GrosPierre i Robert Kuśmirowski. W ramach projektu zostały pokazane zupełnie nowe prace stworzone spe-

cialnie do przestrzeni galerii Fundacji, dotyczące źródeł fotografii, w tym takich zagadnień jak światłoczułość czy utrwalenie materiału fotograficznego.

W trakcie trwania wystawy odbyła się premiera książki pod tym samym tytułem, prezentująca archiwalne fotografie i prace artystów, podejmujących refleksję na temat materii fotograficznej, oraz wykorzystujących potencjał wizualny ukryty w zniszczonych fotografiach.

f) Mariusz Hermanowicz, Pole walki
25 września- 30 października 2015

W ramach tegorocznej edycji Warsaw Gallery Weekend, Fundacja Archeologia Fotografii pokazała pierwszą odsłonę opracowywanego od początku 2015 roku archiwum Mariusza Hermanowicza. Prezentacja rozpoczęła się indywidualną wystawą artysty i filmem Anny Molskiej. Punktem wyjścia wystawy była wnikliwa obserwacja zjawiska ścierania się natury i kultury, które z różnych perspektyw badał fotograf. Wideo Anny Molskiej w bezpośredni sposób odwołuje się do twórczości Hermanowicza.

Indywidualny styl Mariusza Hermanowicza (1950-2008), którego prace na trwałe wpisały się w historię polskiej fotografii, rozpięty jest pomiędzy fotografią konceptualną a dokumentalną.

Hermanowicz należy do grona artystów, w których artystycznej biografii w znaczący sposób odcisnęła się decyzja o wyjeździe z kraju. Obserwacja rzeczywistości z pozycji emigranta w nieoczywisty sposób zauważalna jest m.in. w powstałych na przestrzeni lat 80. cyklach, z których trzy zamknięte serie i szkice do czwartej, zaprezentowane zostaną na wystawie. Wszystkie można traktować jako refleksję odnoszącą się do przeciwstawnych sobie sił: natury i kultury, choć ich interpretacje mogą sięgać dużo głębiej. Pokaz autorских odbitek w dużych formatach oraz niewielkich, próbnych wglądówek wzbogacony został o projekcję skanów z kolorowych diapozytywów, będących szkicami do serii „Z pola walki”.

**g) Wojtek Mazan / Szmul Muszkies –
fotograf profesjonalny
22 listopada -28 listopada 2015**

Wojtek Mazan natknął się na ślad Szmula Muszkiesia niecały rok temu. Udało mu się zebrać ponad sto pięćdziesiąt fotografii wykonanych przez tego fotografa. Stanowią one rodzaj zbiorowego portretu społeczności sprzed wojny, żyjącej w Ostrowcu Świętokrzyskim. Mazan odtworzył ten ciekawy zbiór; jego fragmenty można było zobaczyć podczas wystawy oraz prezentacji książki, w ramach pierwszej edycji Festiwalu Migawki.

Szmul Muszkies (1900-1945) prowadził w latach 30. nowoczesny zakład fotograficzny „Rembrandt”. Fotografowali się tu Polacy i Żydzi, zwykli robotnicy i elita miasta. Dokumentował ważne etapy życia klientów, wyznaczane przez religijne i świeckie rytuały: chrzty, komunie, pewnie też bar micwy (takie zdjęcia nie zachowały się), przyjaźnie i miłości, śluby, awanse, rocznice, pogrzeby. Szkoły i zakłady pracy zlecały mu wykonywanie pamiątkowych fotografii grupowych, a także okolicznościowych „tableaux”.

Muszkies zginął w Mauthausen. Archiwum zakładu „Rembrandt” przepadło, a nazwisko jego właściciela zostało zapomniane. Pozostały pojedyncze zdjęcia, które odnaleźć można w prawie każdym albumie ostrowieckiej rodziny. Ten zbiorowy portret jest jednak niepełny, brakuje w nim ostrowieckich Żydów. Ich wizerunki nie zachowały się, a może nie udało się do nich dotrzeć. Wyjątek stanowi kilka zdjęć otrzymanych od rodziny fotografa.

W galerii FAF odbyła się prezentacja książki z szerokim wyborem zdjęć Muszkiesia. Zaprezentowane zostały oryginalne fotografie ukazujące szeroki zakres działalności fotograficznej zakładu „Rembrandt”.

Wernisażowi towarzyszyło spotkanie oraz rozmowa o pracy z nieistniejącym archiwum. Opieka artystyczna: Krzysztof Pacholak, Agnieszka Pajączkowska
Produkcja: Krzysztof Sienkiewicz

h) Maria Chrzęszczowa
Nowa Warszawa 1961-1972
5 grudnia 2015 - 15 stycznia 2016

Mrówkowce, korytarzowce i hotele dla samotnych - Maria Chrzęszczowa w latach 60. i 70. dokumentowała Śródmieście, Bielany i Żoliborz. Zdjęcia otoczonych pustymi działkami osiedli i bloków wcięniętych w ocalałą po wojnie tkankę miejską, to wyjątkowa dokumentacja rozwoju stolicy.

Maria Chrzęszczowa znana jest przede wszystkim z fotografii architektury, głównie Warszawy. Do jej najważniejszych prac należy przejmująca dokumentacja zburzonej stolicy Polski wykonana w 1945 roku. W latach 60. i 70. prowadziła stosunkowo systematyczną dokumentację rozbudowy Warszawy. Interesowały ją przede wszystkim nowopowstające osiedla mieszkaniowe. Szczególnie dokładnie sfotografowała Bielany, Zatrąbie i Śródmieście. Tu widać konsekwentną pracę dokumentalistki, która stara się pokazać wybrane obiekty w sposób jak najdokładniejszy. Na

tych zdjęciach rzadko pojawiają się ludzie, Chrzęszczową bardziej interesuje sama architektura niż toczące się miejskie życie. Ale inne osiedla sfotografowane są w sposób mniej metodyczny, w archiwum znajdują się trzy lub cztery zdjęcia – tak jakby zrobiła je przypadkiem, będąc akurat w okolicy. Całość składa się na obraz miasta w procesie. Część z tych prac powstała prawdopodobnie jako materiał pomocniczy dla wykładowców i studentów architektury Politechniki Warszawskiej, gdzie Chrzęszczowa prowadziła pracownię fotografii. Tłumaczyłoby to powtarzalność kadrów, wielokrotne próby sfotografowania jednego bloku z kilku punktów widzenia. I choć większość zdjęć ma charakter czystej dokumentacji, która prawdopodobnie miała funkcję służebną, to jednak wśród tego zbioru znajdziemy także kadry bardziej osobiste.

I.b. Wystawy poza siedzibą Fundacji

a) Majątek. Rzeźby z kolekcji rodziny von Rose oraz filmy i fotografie z archiwum Zofii Chomętowskiej
Muzeum Rzeźby w Królikarni,
ul. Puławska 113 a, Warszawa
Wernisaż: 15 marca 2015
18 marca – 17 maja 2015

Zespół kuratorski pod kierunkiem Agnieszki Tarasiuk:
Katarzyna Kucharska-Hornung – opracowanie kolekcji dylewskiej
Karolina Puchała-Rojek – opracowanie zbioru Zofii Chomętowskiej
Michał Libera – instalacja dźwiękowa na podstawie rejestracji wywiadu z Sibylle Friedberg potomkinią rodu von Rose, oraz program muzyczny towarzyszący wystawie

Na przestrzeni XX wieku Europa Środkowo-Wschodnia była równie przerażającym, co fascynującym kotłem historii: wojny, rewolucje, wywłaszczenia i re-privatyzacje, przesiedlenia i ucieczki ludności, interwencje wojskowe, transformacje i urynkowania nieustannie przekształcały jej społeczną, kulturową i gospodarczą tkankę. Te dramatyczne wydarzenia zostawiły po sobie niezatarte ślady – zdemolowane i splądrowane rezydencje szlacheckie, utracone lub rozproszone kolekcje sztuki, pałace przekształcone w szkoły lub muzea, zniszczone w całości lub powołane do

życia klasy i grupy społeczne, pustka po grupach, które zniknęły już na zawsze lub zostały zredukowane do garstki ocalonych.

Wystawa „Majątek” prezentowała dwie kolekcje muzealiów ściśle związanych z czasem owych historycznych zmian. Zestawione zostały ze sobą filmy i fotografie Zofii Chomętowskiej, jednej z ważniejszych postaci polskiej fotografii, oraz pozostałości zniszczonej kolekcji rzeźb junkierskiej rodziny von Rose, której majątek ziemski znajdował się w dawnych Prusach Wschodnich, w miejscowości Döhlau (dzisiaj Dylewo) nieopodal Allenstein (dzisiaj Olsztyn). Zawierucha historii i alchemia przypadku sprawiły, że zdjęcia Chomętowskiej oraz resztki kolekcji rodziny von Rose spotkały się w warszawskiej Królikarni, kiedyś arystokratycznej rezydencji, a obecnie – oddziale Muzeum Narodowego. Na szczególną uwagę zasługują zdjęcia i filmy zrealizowane w 1929 roku w pałacu Królikarnia, do którego po latach wracają. W swojej przedwojennej twórczości Chomętowska

fotografowała również okolice rodzinnego majątku na Polesiu (jej familia należała do znamienitego rodu książąt Druckich-Lubeckich). Dzisiaj obszar ten znajduje się w znakomitej większości na terytoriach Ukrainy, Białorusi i Rosji, a w kulturze polskiej przywołuje na myśl przede wszystkim temat Kresów i nieodmiennie z nim związanej nostalgii. Również majątek rodziny von Rose leżał na dziś utraconych kresach wschodnich – nie polskich, ale niemieckich. Obu tym wcieleniom kresowości towarzyszy poczucie tęsknoty, które na płaszczyźnie społeczno-politycznej przekuwane bywa w resentyment i dążenie do rewidowania historii. Podobny problem „naprawiania historii” tworzą również przekształcenia własnościowe i ich współczesne konsekwencje, takie jak na przykład bolesne dla dzisiejszej Warszawy skutki tzw. dekretu Bieruta. Resztki kolekcji rzeźb rodziny von Rose, wydobyte kilkanaście lat temu z ruin pałacu w Dylewie przez zespół archeologów pod kierunkiem nieżyjącego już profesora Tomasza Mikockiego, trafiły jako depozyt do Muzeum Narodowego w Warszawie. Niegdyś wspaniałe dzieła sztuki – w kolekcji tej znajdowały się między innymi prace uznanego włoskiego rzeźbiarza Adolfa Wildta – zostały przez historię zredukowane do przepalonych gruzów. Rozpad krystalicznej struktury marmuru pod wpływem wysokiej temperatury i ciśnienia w trakcie pożaru doskonale oddaje destrukcję starego porządku społecznego, z które-

go logiki wywodzi się sama praktyka kolekcjonowania sztuki. Prezentacja rozpadających się i zwapnionych obiektów jest gestem zmierzenia się z konsekwencjami fundamentalnych zmian w strukturze społecznej i porządku ekonomicznym oraz z gwałtownymi reformami w dotychczasowych stosunkach własnościowych. Słyszalny w przestrzeni wystawy esej dźwiękowy Michała Libery „Bildung”, gdzie „muzyka kamienia” spotyka się z głosem Sibylle Friedberg, potomkini rodziny von Rose, która pamięta dylewski pałac w jego przedwojennej wspaniałości, dopełnia metaforyczny obraz czasu i historii obracających w wir nawet najtwardszy kamień i nawet najpotężniejsze klasy społeczne. Towarzysząca wystawie publikacja pod redakcją Jana Sowy zawiera opatrzonego jego komentarzem wybór tekstów teoretycznych poruszających temat historycznej zależności między sztuką a systemem społeczno-ekonomicznym, wątek nostalgii i resentymentów, a także stosunku społeczeństw do świadectw przeszłości. Losy prezentowanych na wystawie zbiorów wyjaśniają poświęcone im artykuły – opowieść o kolekcji dylewskiej autorstwa związanej z Muzeum Rzeźby historyczki sztuki Katarzyny Kucharskiej-Hornung i tekst biograficzny o Zofii Chomętowskiej napisany przez badaczkę jej twórczości, Karolinę Puchałę-Rojek. Warstwę wizualną wydawnictwa tworzy sugestywny esej fotograficzny autorstwa Krzysztofa Pijarskiego.

**b) Tadeusz Sumiński, Industrial,
Galeria Ratusz, Rynek Wielki 13,
Zamość, 20 marca- 8 maja 2015
kuratorka: Marta Przybyło-Ibadullajev**

Prezentowane zdjęcia, pokazują mało znaną część dorobku wybitnego pejzażysty Tadeusza Sumińskiego (1924-2009). Fotografie pochodzą z lat 1962-1964, kiedy Sumiński pracował jako etatowy fotograf w „La Revue Polonaise”, francuskojęzycznej wersji miesięcznika „Polska”, w której przemysł był jednym z wiodących tematów przez cały okres funkcjonowania pisma. Materiał, zawierający wybór fotografii z kilku zakładów przemysłowych, jest nie tylko interesującym dokumentem, ale przede wszystkim przykładem

poszukiwań formalnych Sumińskiego. Fotografie pochodzą m.in. z Zakładów tytoniowych w Czyżynach w Krakowie, Fabryki Zegarków w Błoniach i Młyna w Szymanowie.

Wystawie towarzyszy fotograficzna książka *Industrial*, prezentująca wybór ok. 60 fotografii przemysłowych Sumińskiego wraz z tekstami Wojciecha Wilczyka i Marty Przybyło-Ibadullajev. Książka wydana wiosną 2014 roku przez Fundację Archeologia Fotografii, dostępna jest w wersji polsko-angielskiej.

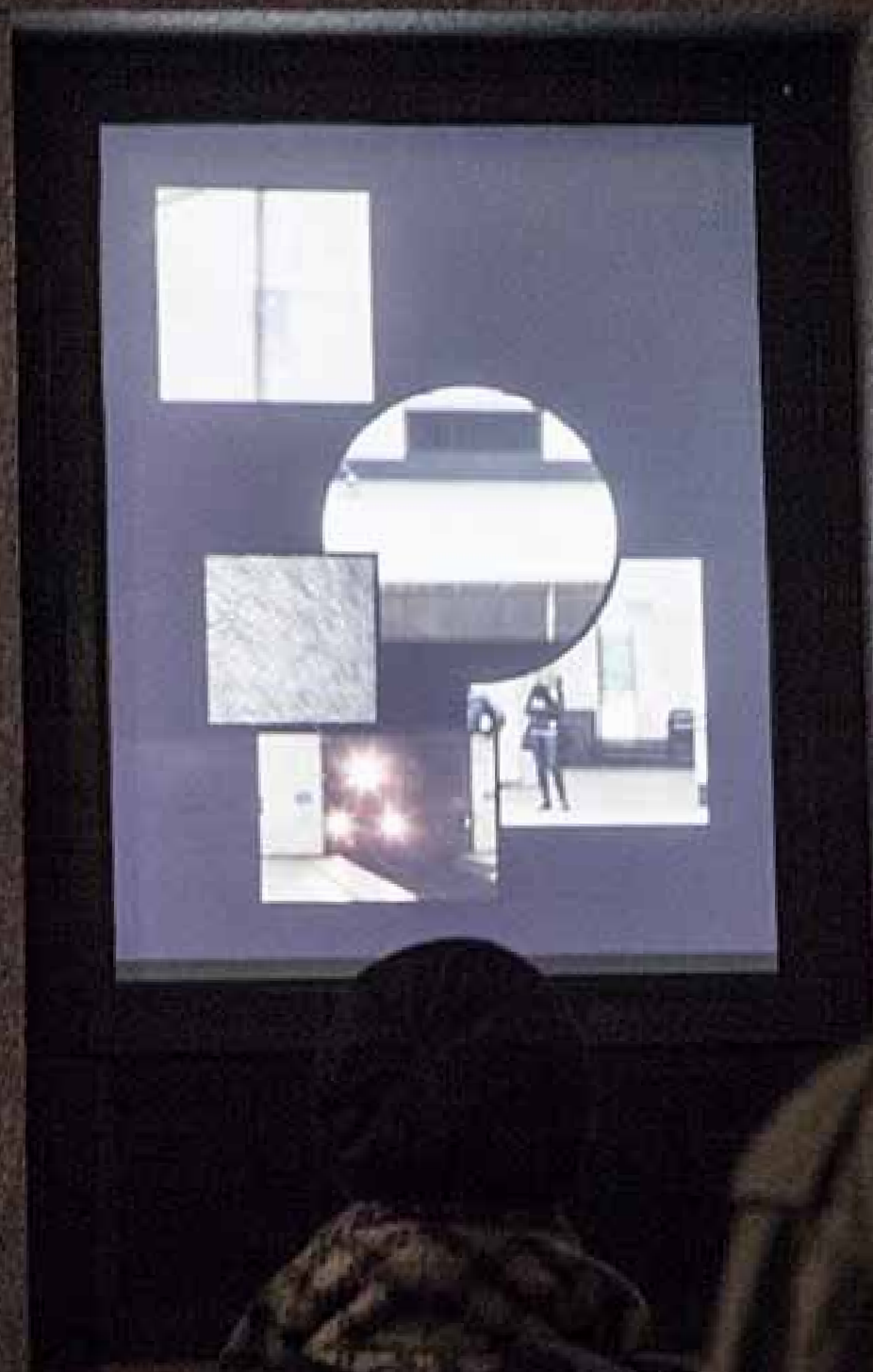

**c) Wystawy na dworcach warszawskich w ramach FORMA Festiwal Sztuk im. Wojciecha Zamecznika
11 grudnia -29 grudnia 2015
kuratorka: Karolina Puchała-Rojek**

Anna Orłowska, Karolina Breguła, Jędrzej Sokołowski i Błażej Pindor inspirowali się głównie fotografią Zamecznika, która była jednym z jego ulubionych mediów. Eksperymentował w niej, próbował różnych technik, wykonywał fotografie reportażowe, podróżnicze, rodzinne i studia przedmiotów. Później często wykorzystywał je do projektów graficznych. Fotografował również jed-

ną z nowopowstałych stacji kolei średnicowej, stąd też prace zostaną pokazane w przestrzeni dworców kolejowych: Stadion, Śródmieście i Powiśle. Podczas festiwalu, wystawy dwukrotnie będzie można obejrzeć wspólnie z kuratorami i artystami. Orowadzania przeznaczone są także dla osób z problemami widzenia i słuchu.

d) Witryny sklepowe w ramach
FORMA Festiwal Sztuk
im. Wojciecha Zamecznika
II grudnia -29 grudnia 2015

W latach 60., a więc w czasach aktywności Wojciecha Zamecznika witryny sklepowe nie były oklejane krzykliwymi hasłami reklamowymi. Stanowiły przemyślane i estetyczne projekty, zwykle opracowane przez specjalnie przygotowanych do tego projektantów. Sam Zamecznik nie tworzył witryn sklepowych, jednak wielokrotnie zajmował się przygotowaniem przestrzeni wystawienniczych i handlowych na międzynarodowych targach. Witryny warszawskich sklepów na Muranowie, Saskiej Kępie, Mokotowie

i Śródmieściu przygotowali Beza Projekt, Państwo Ebertowie, Pani Jurek, Maja Certowicz, Emilia Obrzut, Wiktoria Szawiel, Mirella von Chrupek, Małgorzata Kuciewicz & Simone De Iacobis / Centrala.

W ramach części poświęconej projektowaniu odbyły się także warsztaty dla dzieci i rodziców oraz konkurs na najciekawszą witrynę.

1.c. Wystawy zbiorowe

a) Anatomia, Centrum Sztuki Współczesnej, Mińsk, Białoruś 30 czerwca - 1 sierpnia 2015

Wystawa była częścią wieloletniego projektu poświęconego tematyce obrazu ciała (tożsamość, stereotypy, erotyczna percepcja ciała) i fizyczności. Tegoroczna edycja odbyła się pod hasłem - idealne ciało.

FAF wraz z Instytutem Polskim w Mińsku był polskim partnerem projektu. Wśród prac kilkudziesięciu autorów (m.in. z Białorusi, Łotwy i Czech) zostały zaprezentowane fotografie Zbigniewa Dłubaka z serii „Gestykulacje”.

b) Zaraz po wojnie Narodowa Galeria Sztuki Zachęta, Warszawa 3 października 2015 – 10 stycznia 2016

W ogromnej prezentacji zostały uwzględnione prace m.in. Zbigniewa Dłubaka i Wojciecha Zamecznika,

wyodrębnione przez autorki wystawy podczas kwerendy archiwalnej w fundacji.

2. Działalność wydawnicza:

a) Emulsja

Ponad 80 ilustracji - archiwalnych fotografii i wybranych współczesnych prac prezentowanych w książce opowiada historię zniszczeń, działań artystów i materialności fotografii. Subiektywny wybór pozwala zobaczyć w jaki sposób fotografie określane jako „obiekty do konserwacji” przybierają abstrakcyjne formy i pod względem wizualnym wydają się czymś więcej niż tylko świadectwem czasu. Książka wychodzi jednak poza estetyzację zniszczeń - teoretyczną refleksję na temat materialności fotografii podejmują teksty Marty Przybyło -Ibadullajev i Sławomira Sikory, a także inspirujące opisy Moniki Supruniuk wprowadzające nas w zagadnienia

konserwacji prewencyjnej.

tekst: Marta Przybyło- Ibadullajev, Sławomir Sikora, Monika Supruniuk

koncepcja, projekt graficzny: Marta Przybyło - Ibadullajev

korekta: Julia Odnous, Matthew Davies
tłumaczenie: Anna Micińska, Krzysztof Rowiński

wersja językowa: polsko-angielska

ilość stron: 184

ilość ilustracji: 84

oprawa: miękka

wymiary: 22 cm x 17 cm

papier: Arctic Volume White, 130 gr

rok wydania: 2015

Wsparcie: MKiDN

b) Wojciech Zamecznik **Foto-graficznie**

Redakcja: Karolina Puchała-Rojek,
Karolina Ziębińska-Lewandowska
Projekt graficzny: Anna Piwowar,
Magdalena Piwowar
Testy: Julie Jones, Katarzyna Jeżowska,
Marcin Lachowski, Agnieszka Szewczyk,
Juliusz Zamecznik, Karolina Ziębińska-
Lewandowska, Karolina Puchała-Rojek
Wersja językowa: polsko-angielska
Redakcja językowa, korekta:
Julia Odnous
Tłumaczenie: Anna Micińska,
Krzysztof Rowiński
Proofreading: Matthew Davies
Digitalizacja i przygotowanie do druku:
Maciej Turczyniak, Dorota Pracka, Jan
Anderman, Skanery Niewiarygodne,

Anna Piwowar, Magdalena Piwowar
Ilość stron: 342
Ilustracje barwne i czarno-białe: 188
Druk: Ergo Btl
Papier: Munken Print Cream 115 g/m² ,
Arctic Volume Ivory 150 g/m²
Oprawa twarda, płócienna z przezro-
czystą obwolutą z zadrukiem
Krój pisma: Brix, Mangan
Warszawa 2015

Katalog dofinansowany ze środków
Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa
Narodowego.

3. Stała działalność – opracowywanie archiwów fotograficznych

W 2015 roku programem digitalizacji zostały objęte cztery archiwa: Marii Chrzęszczowej, Mariusza Hermanowicza, Tadeusza Sumińskiego i Wojciecha Zamecznika. Łącznie zdigitalizowano 8356 obiektów.

Największym z opcarowanych zbiorów był wybór 4681 pozycji z archiwum Wojciecha Zamecznika. Prace nad tym archiwum prowadzone były bardzo intensywne, ze względu na przygotowywany Festiwal im. Zamecznika FORMA (grudzień 2015) oraz pracę nad wystawą monograficzną tego artysty (Zachęta, styczeń 2016) i towarzyszący jej katalog (grudzień 2015).

Wśród zdigitalizowanych i przepakowanych materiałów znalazło się: 1874 negatywów, 314 diapoztywów, 489 czołówek filmowych, 594 makiet, 1003 pozytywów, 87 plansz do wiersza Brzechwy „Na wyspach Bergamutach”.

Dodatkowo wykonano 320 reprodukcji fotograficznych wielkoformatowych makiet graficznych. Wiele prac poddano konserwacji.

Drugim priorytetowym autorem był Mariusz Hermanowicz. Był to pierwszy rok pracy nad archiwum tego fotografa, rozpoczęty etapem przygotowawczym na który złożyło się rozpoznanie, wstępne uporządkowanie i dokumentacja fotograficzna. Zdigitalizowano łącznie

1507 obiektów: 496 pozytywów, 613 negatywów czarno-białych, 64 barwnych oraz 234 diapoztywy. Elementem prezentacji pierwszego etapu pracy nad archiwum była niewielka wystawa w Fundacji, otwarta w ramach WGW. Powstał także inspirowany archiwum film artystki Anny Molskiej.

Zdigitalizowano także 929 obiektów z archiwum Tadeusza Sumińskiego - w tym 527 negatywów z lat 60. i 402 diapoztywy dokumentujące podróże fotografa z lat 60. i 70.

Zakończono pracę nad digitalizacją pozytywów z archiwum Marii Chrzęszczowej. Uporządkowano, przepakowano i zdigitalizowano 1239 obiektów, w 1010 pozytywów i 229 negatywów i. Materiały z lat 50.-70. to przede wszystkim dokumentacja architektury warszawskiej.

Wszystkie wymienione materiały zostały udostępnione w internetowej bazie on-line. 1500 opisów Wojciecha Zamecznika, Tadeusza Sumińskiego i Marii Chrzęszczowej zostało udostępnionych w systemie ZOSIA. Wybrane materiały zostały zaprezentowane na stronie fundacji.

Opracowanie archiwów jest współfinansowana ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

5. Spotkania, konferencje

W 2015 roku odbyło się kilka spotkań związanych z promocją wydawnictw i archiwów Fundacji, a także liczne spotkania ze studentami z wydziałów humanistycznych i artystycznych.

Fundacja współpracowała z licznymi instytucjami m.in. Muzeum Warszawy, Muzeum Historii Żydów Polskich, czy Fundacją Inicjatyw Twórczych ę.

a) Fotografia w muzeum. Między dokumentem a obiektem 4 marca 2015, Muzeum Warszawy

Pretekstem i punktem wyjścia do spotkania była publikacja Muzeum Warszawy „Fotografie ruin. Ruiny fotografii 1944–2014”. W rozmowie z dr Magdaleną Wróblewską, autorką książki,

i dr. Jarosławem Trybusiem, wicedyrektorem Muzeum Warszawy uczestniczyła Karolina Puchała-Rojek. Rozmowę prowadził dr Adam Mazur.

b) Seminarium Hit the road, 31 maja 2015, Art_Inkubator, Łódź

W ramach Fotofestowalu 2015 Karolina Puchała-Rojek, prezeska fundacji uczestniczyła w panelu p.t. Photographers travel, gdzie przedstawiła twórczość Zofii Chomętowskiej. Uczestnikami panelu byli także: Alison Nordström,

Michelle Frankfurter, Christopher Rauschenberg, Karolina Puchała-Rojek, Cary Markerink, Theo Baart, Christina Capetillo, Carl De Keyzer, Simon Norfolk, W.M.Hunt.

c) „Fotografia jako dokument życia”, 18 czerwca 2015, Muzeum Historii Żydów Polskich, Warszawa

Podczas konferencji Karolina Puchała-Rojek przedstawiła referat poświęcony Zofii Chomętowskiej: „Fotografuję bardzo mało. Po prostu <<brak mi ducha>>”. Czego nie fotografowała Zofia Chomętowska? W konferencji wzięli udział m.in.: dr Katarzyna Nowakowska-

-Sito, dr Renata Piątkowska, dr Tamara Sztyma, Teresa Śmiechowska, Krzysztof Jurecki, dr Magdalena Wróblewska, Danuta Jackiewicz, dr Kamila Leśniak, Tomasz Strug, dr Adam Mazur, Ewa Małkowska-Bieniek.

d) Spotkanie wokół książki Emulsja 9 września 2015, Stacja Muranów

Ponad 80 ilustracji - archiwalnych fotografii i współczesnych prac prezentowanych w książce opowiada historię zniszczeń, działań artystów i materialności fotografii. Subiektywny wybór pozwala zobaczyć w jaki sposób fotografie określane jako „obiekty do konserwacji” przybierają abstrakcyjne formy i pod względem wizualnym wydają się czymś więcej niż tylko świadectwem

czasu. Fotografia może zmieniać się pod wpływem czynników chemicznych, fizycznych i naturalnych, jej pociągająca wizualność oraz tajemnice procesów zachodzących w materii, były przedmiotem dyskusji między artystami: Dorotą Buczkowską i Mikołajem Groszperem oraz konserwatorką fotografii i papieru Moniką Supruniuk. Spotkanie poprowadziła Anna Theiss.

e) Szmul Muszkies - fotograf profesjonalny, galeria FAF, 21 listopada 2015

Wernisażowi towarzyszyło spotkanie i rozmowa o pracy z nieistniejącym archiwum – jak badać historię fotografii rzemieślniczej oraz w jaki sposób w prywatnych fotografiach dostrzec reprezentację wydarzeń historycznych. W spotkaniu wzięli udział dr Iwona Kurz

(Instytut Kultury Polskiej UW), Marta Przybyło-Ibadullajev (Fundacja Archeologii Fotografii) oraz Wojtek Mazan, autor książki i wystawy. Rozmowę prowadziła Agnieszka Pajczkowska (Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”, Instytut Kultury Polskiej UW).

f) Spotkania ze studentami

W ciągu roku odbyło się 3 spotkania z grupami studentów Instytutu Historii Sztuki i Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Tematem spotkań były za-

gadnienia archiwalne, a także bieżąca działalność Fundacji.

6. Warsztaty dla dzieci, młodzieży i dorosłych

W 2015 roku przeprowadziliśmy liczne warsztaty edukacyjne. Wśród nich znalazło się kilka edycji warsztatów z cyjanotypii (m.in. „Od światła do obrazu. Warsztaty z cyjanotypii”, Muzeum Warszawskiej Pragi, prowadzenie Maciej Turczyniak, 15 listopada 2015). Przepro-

wadziliśmy także kilkakrotnie warsztaty z zakresu konserwacji prewencyjnej (Fundacja Salony w Zielonej Górze, 24 marca 2015 - prowadzenie Maciej Turczyniak, Archiwum Państwowe, Kamieniec Żąbkowski, 13 kwietnia 2015 - prowadzenie Maciej Turczyniak).

7. Inne wydarzenia

a) Warsaw Gallery Weekend 25-27 września 2015

W ramach tegorocznej edycji Warsaw Gallery Weekend, Fundacja Archeologia Fotografii pokazała pierwszą odsłonę opracowywanego od początku 2015 roku archiwum Mariusza Hermanowicza. Prezentacja rozpoczęła się indywidualną wystawą artysty (patrz l.a. f)

i filmem Anny Molskiej (patrz 7b). WGW towarzyszyła broszura, w której zostały zaprezentowane wszystkie 22 galerie biorące udział w wydarzeniu. Łącznie podczas trzech dni FAF odwiedziło kilkaset widzów.

b) Video Anny Molskiej w ramach WGW 25-27 września 2015, ul. Rakowiecka 26, Warszawa

Video Anny Molskiej (ur. 1983), artystki wizualnej, posługującej się głównie medium filmu, było jednym z punktów programu tegorocznej propozycji fundacji na Warsaw Gallery Weekend. Praca „Zdjęcia (zobacz, co znalazłam w tym miejscu)” została zainspirowana archiwum Mariusza Hermanowicza. Artystka wyjęła kolorowe diapozytywy z archiwum i umieściła w plenerze, nadając im nowy kontekst. koncepcja i reży-

seria: Anna Molska, zdjęcia: Wojciech Suleżycki, dźwięk: Mateusz Adamczyk, muzyka: Marcin Masecki, postprodukcja: Jan Duda

W filmie wykorzystano nagranie koncertu Marcina Maseckiego „Fuga na dwa pianina” zorganizowanego przez MSN w Warszawie.

Realizację projektu Anny Molskiej współfinansował Urząd Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy.

**c) Czytanie performatywne scenariusza
spektaklu Pociąg, w ramach Festiwalu
im. Zamecznika FORMA, 14, 15 grudnia 2015,
Teatr Studio, pl. Defilad 1, Warszawa**

Fundacja zainicjowała produkcję i zorganizowała dwa przedstawienia awangardowego spektaklu z pogranicza sztuk inspirowanego filmem „Pociąg” Jerzego Kawalerowicza oraz plakatem do filmu autorstwa Zamecznika.

scenariusz, reżyseria: Jacek Papis
aktorzy: Anna Smółowik,
Antoni Pawlicki
scenografia, kostiumy: Katarzyna
Adamczyk

**d) Warszawskie Targi Książki Artystycznej
Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Warszawa
27-29 listopada 2015**

Warszawskie Targi Książki Artystycznej powstały z inicjatywy księgarni Bookoff i Print Control. To pierwsze na taką skalę wydarzenie w Polsce skupione wokół książek artystycznych oraz publikacji poświęconych sztuce, designowi, foto-

grafii i architekturze. Fundacja zaprezentowała swoje publikacje obok 50 innych wystawców, wśród których znalazły się najważniejsze wydawnictwa z Europy i Stanów Zjednoczonych.

8. Staże i wolontariat

W 2014 roku w Fundacji odbyło staż ok. 20 osób, w tym 2 w ramach programu stażowego Narodowego Centrum Kultury oraz 3 osoby w ramach programu Urzędu Pracy.

9. Współpraca zagraniczna, wizytacje

Fundacja utrzymuje intensywne kontakty z zagranicznymi placówkami badawczymi i muzealnymi. W ciągu roku odbyło się kilkanaście wizyt gości zagranicznych, którzy zwiedzali archiwum i galerię fundacji. Kilka wizyt zostało zorganizowanych we współpracy z Instytutem Adama Mickiewicza. Wśród

osób odwiedzających były m.in.: Abigail Solomon-Gadeux (B.A. University of Massachusetts Ph.D. Graduate Center, City University of New York) , Alison Nordtstorm (niezależna kuratorka, badaczka i pisarka, była kuratorka George Eastman House w Rochester, New York)

Warszawa, dn. 30.03.2016

Informacja finansowa z działalności za rok 2015

I. Wpływy:

Wyszczególnienie	Źródło	Kwota
1. Dotacje/granty:	Urząd M. St. Warszawy - FORMA MKiDN - Emulsja MKiDN - Digitalizacja Urząd Dzielnicy Mokotów - Hermanowicz NCK - FORMA MKiDN - Katalog Zamecznika MKiDN - Lozanna Minister Finansów - Norwegia „Długie Życie Fotografii” MNiSW- WIDOK MKiDN - Norwegia „Długie Życie Fotografii”	100 000,- 58 000,- 197 800,- 5 250,- 45 000,- 45 000,- 4 600,- 222 397,20 48 000,- 24 710,80
2. Wpłaty uczestników:	-----	
3. Składki członkowskie:	-----	
4. Sponsorzy:	DAROWIZNY NA CELE STATUTOWE - Osoby fizyczne - Inne	22 500,- 30 000,-
5. Inne (jakie?)	Rachunki - prowadzenie warsztatów na zlecenie, sprzedaż książek, sprzedaż reprintów, digitalizacja na zlecenie (osoby prywatne, stowarzyszenia)	93 450,24
RAZEM:		896 708,24

II. Wydatki:

<i>L p.</i>	<i>Rodzaj wydatków</i>	<i>Kwota</i>
1.	Wynagrodzenia brutto, w tym: a) osobowe (etaty: 4 osoby) b) za umowy zlecenia, o dzieło, honoraria (tłumaczenia, opisy fotografii, konserwacja makiet, projekty graficzne):	74 002,85 368 538,36
2.	Narzuty od wynagrodzeń umów o pracę (ZUS, FP):	15 345,33
3.	Opłaty za lokal – czynsz, woda, ogrzewanie, wywóz śmieci (ZGN):	23 646,50
4.	Opłaty eksploatacyjne: energia (RWE), solid	5 014,85
5.	Opłaty za telefon stacjonarny i komórkowy, Internet, hosting strony internetowej i bazy on-line,, :	2 317,44
6.	Koszty druku publikacji - Emulsja - Zamecznik	30 298,80 37 302,30
7.	Koszty wyposażenia, napraw, remontów, itp.:	-----
8.	Pozostałe koszty realizacji projektów: Digitalizacja EMULSJA FORMA/W. Zamecznik - Katalog wystawy muzealnej HERMANOWICZ Długie Życie Fotografii	108 539,20 59 653,54 15 866,44 30 116,- 903,22 2 000,-
9.	Pozostałe koszty działalności: - księgowość	11 000,- 11 000,-
RAZEM		676 005,63

Karolina Puchala-Rojek

PREZESKA

(podpisy i pieczętki osób uprawnionych
do reprezentowania wnioskodawcy)

Marta Szymańska

V-ce PREZESKA